

SUOMEN KÄÄNTÄJIEN JA TULKKIEN LIITTO SKTL:N HALLITUSOHJELMATAVOITTEET 2023–2027

1

Kääntäjien ja tulkkiens ammattimaisia työskentelyolosuhteita edistetään

Kääntäjien ja tulkkiens merkitykseen suomalaisessa yhteiskunnassa ja työelämässä on kiinnitettävä enemmän huomiota. Kääntäjien ja tulkkiens, erityisesti itsensä työllistäjien, sosiaali-, työttömyys- ja eläketurvaa sekä apurahajärjestelmiä on kehitettävä.

2

Apurahajärjestelmiä kehitetään

Kirjailija-kääntäjäapurahan tasoa on korotettava, valtion taiteilija-apurahojen määrää lisättävä ja eri kirjallisuudenlajien epätasa-arvoista kohtelua korjattava. Kääntäjät on nostettava tukijärjestelmissä tasavertaiseen asemaan muiden kirjallisuuden tekijöiden kanssa. Taiteilijaeläkkeiden ja taiteilijaprofessorimäärärahojen määrää on korotettava.

3

Kääntäjien ja tulkkiens tekijänoikeuksia kehitetään

Tekijänoikeuksien ansiosta luovalla alalla voi ansaita ja tehdä liiketoimintaa. Kääntäjän ja tulkin tulee saada työstään kohtuullinen korvaus. On varmistettava, että taiteilijoiden ja kääntäjien asema vahvistuu uuteen tekijänoikeuslakiin tehtävillä muutoksilla, DSM-direktiivin ja verkkotallennusdirektiivin tarkoittamalla tavalla. Toimiva tekijänoikeuslaki ja sujuva sopimusjärjestelmä ovat kääntäjien työn edellytyksiä.

4

E-lainauskorvaus kirjataan lakiin

Kirjallisuuden tekijöille varmistetaan e- ja äänikirjoista maksettava teknologianeutraali lainauskorvaus (e-lainauskorvaus), joka on kirjattava myös lakiin. Lainauskorvaus on Suomessa nostettava pohjoismaiselle tasolle.

5

Laaditaan Suomeen historian ensimmäinen kirjallisuuspoliittinen ohjelma

Kirjallisuusalalla on meneillään suuri toimialan ja lukemisen murros, johon yhteiskunnallisen päätöksenteon on reagoitava. Valtion on tarkasteltava kirja-alaa tulevilla hallituskaudella omana kokonaisuutenaan ja laadittava selvitys kääntäjien keskeisten työskentelyedellytysten turvaamisesta ja keskeisiin kirjallisuuden tuottamiseen ja levitykseen liittyvistä seikoista kuten tuotannon tuesta, vienti-investoinneista ja kirjastojen toiminnasta.

6

Kehitetään kääntäjien ja tulkkien koulutusta

Joidenkin kielten ammattikäntäjien ja -tulkkien osalta Suomessa vallitsee kohtaantongelma: ammattilaisia ei aina ole saatavilla. Kielten, kääntämisen ja tulkkauksen koulutukseen on varattava riittävät resurssit. Laadukasta käänös- ja tulkkaustoimintaa edesauttaa laadukas koulutus ja monipuolinen kieltenopetus jo varhaisilla luokka-asteilla.

7

Kehitetään viranomaistulkkauksen sääntelyä ja rekisterijärjestelmää Suomessa

Alan toimintaedellytyksiä on tarkasteltava ministeriörajat ylittäen. Selvitetään, voidaanko ammattitulkkeja varten luoda sääntelyjärjestelmä ja rekisteri, joka kokoaa asioimistulkit yhteen paikkaan. Muun muassa oikeustulkkien ja auktorisoitujen kääntäjien rekisterimaksujen kohtuullisuus on taattava.

8

Nostetaan kulttuuribudjetti 1 prosenttiin (nykyisen 0,8 % sijaan)

Taiteen ja kulttuurin osuuteen valtion talousarviosta eli taiteilijoiden työskentelyn turvaamiseen on kohdistettava enemmän varoja. Suomessa julkaistavalle kirjallisuudelle ja kirjallisuuden kääntäjille on osoitettava lisää tukea. Kun tuetaan kirjallisuutta, kirjallisuus- ja kulttuurialan työn laatu säilyy ja ala säilyy elinvoimaisena.

9

Edistetään lukemista

Mahdollisuus käyttää virkistys- ja kulttuuriseteleitä kirjojen ostamiseen ja kirjallisuuden arvonlisäveron laskeminen edistäisivät kirjallisuuden harrastamista. Lukemisen edistämiseksi olisi myös keskeistä, että kirjastojen määrärahat (mm. ostotuki aineisto-hankintaan) turvataan.